

Moeten we hier elke dag Sinterklaas vieren?

Door Ton de Jong

SECTION: GEHELEOPLAGE; Page: A14 (13)

LENGTH: 489 words

Comfortabele waarheid

Vooroordelen worden soms genadeloos afgestraft. 'Een dertigtal zweverige types bijeen in het kleinste collegezaaltje van de Tilburgse universiteit, voorspelde ik mezelf op weg naar de conferentie 'Een comfortabele waarheid' over een duurzame en sociale economie. Met natuurlijk de eeuwige Jan Juffermans van de Kleine Aarde die voor de zoveelste keer klaagt dat we op te grote voet leven.

De aula van de universiteit kan zevenhonderd mensen bergen. Helemaal vol is het niet, maar het scheelt niet veel. De opkomst is zo onverwacht groot dat er te weinig broodjes zijn voor de lunch. "Maar dat kan geen probleem zijn, want u bent voor herverdeling, dus wat let u!", lost de voorzitter het cateringsprobleem op.

Het congres gaat over het meten van de economie. Dat gebeurt sinds jaar en dag door het bruto nationaal product (BNP) te berekenen. Als het BNP even niet groeit, zijn de rapen gaar. Er breekt paniek uit -vooral in Den Haag- en we zitten midden in een crisis. Groeien moet, geld moet rollen, het consumentenvertrouwen is een heilige koe. Moeten we die groei blijven koesteren? Moeten we hier elke dag Sinterklaas vieren, terwijl in veel andere landen Sinterklaas nog nooit is geweest?

Over het antwoord zijn de aanwezigen het snel eens. Ze zouden anders ook niet naar dit congres zijn gekomen. Door de onzinnige consumptie van overbodige goederen nemen de ongelijkheid en de armoede in de wereld toe. De biodiversiteit kalft af en de opwarming van de aarde gaat maar door.

Om een goed beeld te krijgen van wat de mens aan het doen is, moeten die nadelige effecten ook gemeten worden, stellen steeds meer economen en politici. Onder hen de 'groen' geworden hoogleraar Arnold Heertje die een vurig pleitbezorger van een verruimd welvaartsbegrip is. "Niet alleen boter, kaas en eieren maar ook de open ruimte, de cultuur en de natuur horen bij onze welvaart. Economen misleiden ons."

De volgende hoogleraar: "We laten ons als piloot van de aarde nu geheel leiden door de snelheidsmeter in de cockpit. De hoogtemeter missen we."

Het moet dus anders, maar hoe? Susan George, een internationale grootheid op dit terrein: "Aan geneuzel, ideologieën en kleine stapjes hebben we niets. Zelfs als heel Europa in milieuvriendelijke auto's gaat rijden, schiet de aarde daar weinig mee op. We moeten in en met het kapitalistische systeem de planeet redden."

Dat is nog steeds vaag. Want wie is er in staat om opkomende industrielanden te stuiten? Wie kan de snelheid van de locomotief temperen? Hef een belasting op onduurzaamheid, zegt de ene geleerde. Bewerk de politiek, roept de andere. Anderen durven te erkennen dat zij machteloos zijn: "We hebben geen macht. De elite trekt zich hier niets van aan, die kan rustig doorgaan met consumeren en vliegreizen boeken naar Bali. Het egoïsme is aan de macht. Ik heb geen oplossing voor onze ingewikkelde samenleving."